

Managementul măsurilor de protecție pentru cetățenii din Ucraina în contextul geopolitic actual

Nedelcu Diana-Marilena

Rezumat: Contextul geopolitic actual dintre Ucraina și Rusia este un subiect urmărit cu mare interes și îngrijorare în întreaga lume. Începând din 24 februarie, evenimentele care se derulează în Ucraina evoluează continuu și au efecte devastatoare. În virtutea libertății, democrației și drepturilor omului, prin lucrarea de față voi releva măsurile cele mai importante care vizează protecția cetățenilor ucraineni și modul în care acestea au fost adaptate corespunzător nevoilor acestora. În susținerea ipotezelor lucrării mele, am realizat un studiu pe baza căruia să stabilesc un diagnostic al managementului măsurilor de protecție în România pentru cetățenii din Ucraina, în contextul geopolitic actual. Așadar, odată cu parcurgerea acestor pagini, mi-aș dori ca întreaga societate să reflecte mai mult și mai serios asupra tuturor provocărilor pe care le ridică aceste evenimente nefaste din zilele noastre.

Cuvinte cheie: context geopolitic, cetățeni ucraineni, management, măsuri de protecție.

Abstract: The current geopolitical context between Ukraine and Russia is a topic of great interest and concern around the world. Since February 24, the events taking place in Ukraine are constantly evolving and have devastating effects. By virtue of freedom, democracy and human rights, through this work, I will highlight the most important measures concerning the protection of Ukrainian citizens and how these measures have been adapted accordingly to their needs. In support of the hypotheses of my work, I conducted a study based on which to establish a diagnosis of the management of protection measures in Romania for the citizens of Ukraine in the current geopolitical context. So, with these pages, I hope that the whole of society to reflect more and more seriously on all the challenges that these unfortunate events of today pose.

Keywords: geopolitical context, Ukrainian citizens, management, protection measures.

1. Introducere. Contextul geopolitic actual

Date fiind amploarea evenimentelor din Ucraina și proximitatea țării față de România, în virtutea libertății, democrației și drepturilor omului, lucrarea de față va evidenția măsurile de protecție pentru cetățenii din Ucraina, modul în care acestea au fost gestionate și reacția întregii societăți cu privire la acest context.

Situația actuală din Ucraina este un subiect de interes major pentru întreaga lume, din perspectiva importanței acesteia și a efectelor pe care le produce. Pierderile de vieți omenești, atât în rândul militarilor, cât și în rândul civililor, distrugerile masive de bunuri (poduri, drumuri, imobile etc.) și sancțiunile internaționale luate împotriva Rusiei generează un cost ce nu poate fi evaluat. Acest cost se va resimți pe termen lung, în cel puțin trei domenii esențiale: politic, economic și social¹. Din punct de vedere economic, mai multe sectoare industriale vor fi grav afectate, iar Parlamentul European² atrage atenția Uniunii Europene (UE) asupra perturbării piețelor mondiale și a accesului îngreunat la anumite resurse esențiale, precum: energia, îngreșămintele, produsele chimice și agricole esențiale.

¹ Comitetul Economic și Social European, *La guerre en Ukraine et ses conséquences économique, sociales et environnementales 2022*, disponibil: <https://www.eesc.europa.eu/fr/documents/resolution/la-guerre-en-ukraine-et-ses-consequences-economiques-sociales-et-environnementales>, accesat în 29.03.2022;

² Hot.News.ro, *Unda șoc a războiului din Ucraina-despre care nu s-a vorbit-până acum. Un document oficial european arată-perspectiva sumbra*, disponibil: <https://www.hotnews.ro/stiri-meetyourmep-25456834-unda-soc-razboiului-din-ucraina-despre-care-nu-vorbit-pana-acum-document-oficial-european-arata-perspectiva-sumbra.html>, accesat în 29.03.2022.

Având în vedere efectele schimbărilor climatice și ale impactului pandemiei de COVID-19, piețele agricole mondiale au suferit o creștere a prețurilor. De asemenea, luând în considerare ponderea Ucrainei și a Rusiei în comerțul mondial (30% grâu, peste 50% ulei de semințe de floarea-soarelui), atacurile de pe teritoriul ucrainean au vizat și afectat infrastructura agricolă³. Un aspect foarte important este acela că gazele reprezintă între 60% și 80%⁴ din costurile de producție ale principalelor îngrășăminte azotoase, potrivit informațiilor publicate de hotnews.ro. Pe lângă energie, Rusia și Ucraina au o pondere semnificativă în importurile europene de metale precum: nichelul, cuprul și fierul, precum și de materii prime esențiale, precum: neonul, paladiul, titanul și platina, care sunt vitale pentru mai multe industrii, inclusiv apărarea și producția de microcipuri⁵.

Din punct de vedere politic și social, măsurile de protecție vor fi menționate în cuprinsul lucrării.

2. Ipotezele lucrării

Prin prisma lucrării de față, voi realiza o analiză a informațiilor publicate de anumite autorități privind măsurile de protecție pentru cetățenii din Ucraina în contextul geopolitic actual, voi indica modificările legislative adoptate în acest context și voi prezenta, pe scurt, rezultatul cercetării mele sub formă de chestionar. Astfel, corelarea acestor informații va ajuta la obținerea unui răspuns pentru fiecare ipoteză a cercetării. Aceste ipoteze sunt:

Q1: Situația geopolitică actuală implică acțiuni de protecție pentru cetățenii ucraineni?

Q2: Ce impact are contextul geopolitic actual asupra întregii societăți?

Q3: Statul român se coordonează în timp real cu mediul privat, voluntarii și ONG-urile în privința măsurilor de protecție pentru ucraineni?

Q4: Cine este responsabil de luarea și aplicarea măsurilor de protecție pentru cetățenii din Ucraina, în contextul geopolitic actual?

Q5: Managementul măsurilor de protecție pentru cetățenii din Ucraina în contextul geopolitic actual este adecvat?

Q6: Care este cea mai bună strategie pentru adaptarea României la situațiile neprevăzute (pandemia de SARS-CoV-2, cutremur, conflicte militare internaționale/război)?

3. Măsuri de sprijin pentru Ucraina la nivel internațional

De la începutul atacurilor din Ucraina, se fac eforturi pentru protecția civililor și oferirea de sprijin umanitar. Din punct de vedere politic, la nivel global, în mod special Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), Uniunea Europeană (UE), Organizația Națiunilor Unite (ONU) și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) își concentrează eforturile pentru luarea măsurilor adecvate. În ceea ce privește tactica militară, NATO monitorizează evoluția conflictelor militare dintre Ucraina și Rusia și își consolidează măsurile de securitate și siguranță⁶ prin suplimentarea forțelor militare în partea estică a alianței, dislocând noi grupări de luptă în Ungaria, România, Bulgaria și Slovacia. Uniunea Europeană (UE) a oferit sprijin umanitar, politic, financiar și material.

³ HotNews.ro, *op.cit*;

⁴ Pro TV, *A fost nevoie de un război la granițe pentru ca politicienii să realizeze nevoia investițiilor la Marea Neagră*, disponibil:

<https://stirileprotv.ro/romania-te-iubesc/a-fost-nevoie-de-un-razboi-la-granite-pentru-ca-politicienii-sa-realizeze-nevoia-investitiilor-la-marea-neagra.html>, accesat în 30.03.2022;

⁵ Comitetul Economic și Social European, *op.cit*;

⁶ Pro TV :https://stirileprotv.ro/stiri/international/amenintata-de-rusia-nato-isi-intareste-puternic-flancul-estic-pest-300-000-de-militari-ai-alianței-sunt-in-alerta-maxima.html?utm_source=youtube_stirile_protv&utm_medium=description&utm_campaign=stirileprotv

Printre măsurile specifice adoptate la nivel european, se numără⁷:

- a) **primirea refugiaților:** raportat la articolul 5 din Directiva 2001/55/CE, prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului, a fost activată protecția temporară a cetățenilor ucraineni, a apatrizilor și resortisanților țărilor terțe, altele decât Ucraina, care beneficiau de protecție internațională sau de o protecție națională echivalentă în Ucraina și membrilor de familie ai acestor persoane. Protecția temporară va dura cel puțin un an (până la 4 martie 2023), putând ajunge la trei ani, în funcție de evoluția situației din Ucraina.
- b) **ajutor umanitar:** UE a alocat 93 de milioane EUR sub formă de asistență umanitară pentru a ajuta civilii afectați de războiul din Ucraina. Finanțarea este utilă pentru asigurarea de alimente, apă, asistență medicală, adăpost.
- c) **sprijin în materie de protecție civilă:** UE coordonează furnizarea de asistență materială Ucrainei și țărilor vecine, prin intermediul mecanismului de protecție civilă al UE, asistența vizând: materiale medicale, articole pentru adăposturi, truse de produse de igienă, generatoare de curent electric, vehicule, echipamente medicale specializate și materiale de protecție, cum ar fi măști și halate. UE oferă sprijin, în acest sens, Poloniei, Slovaciei, Cehiei și Republicii Moldova.
- d) **fondul fiduciar pentru solidaritatea cu Ucraina:** UE solicită ca pregătirile să înceapă fără întârziere și să se organizeze o conferință internațională pentru a colecta fonduri.
- e) **sprijin pentru statele membre care găzduiesc refugiați:** utilizarea a 10 miliarde EUR în cadrul Asistenței de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU); astfel, țările și regiunile UE vor putea oferi sprijin de urgență persoanelor care fug din calea agresiunii militare a Rusiei. Din punct de vedere tehnic, prin instrumentul de sprijin tehnic (IST), statele membre vor fi ajutate să primească refugiați din Ucraina și să elimine treptat dependența de combustibili fosili din Rusia. Referitor la activitatea polițiștilor de frontieră, Comisia Europeană a publicat orientări operaționale care au rolul de eficientiza gestiunea sosirilor la frontierele cu Ucraina și de a reduce timpul de așteptare.
- f) **asistență macrofinanciară:** în februarie 2022, UE a decis să furnizeze o sumă suplimentară de 1,2 miliarde EUR menită să promoveze stabilitatea țării.
- g) **sprijin pentru forțele armate ucrainene:** în februarie și martie 2022, UE a adoptat măsuri de asistență în valoare de 1 miliard EUR în cadrul Instrumentului european pentru pace, pentru a spori capacitatea și reziliența forțelor armate ucrainene și protejarea populației civile împotriva agresiunii militare pentru finanțarea furnizării de echipamente individuale de protecție, truse de prim ajutor și combustibili, echipamente militare.

Un rol deosebit în monitorizarea situației geopolitice actuale îl are și Comitetul Economic și Social European (CESE), care a publicat, pe pagina sa de internet⁸, o serie de puncte de vedere și propuneri privind măsurile ce ar trebui adoptate în acest context.

Prin sprijinul Agenției ONU pentru Refugiați (UNHCR) și Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM), se facilitează transferul persoanelor care fug din Ucraina, în țări precum: Polonia, Ungaria, Republica Moldova, România, Slovacia și Cehia. Potrivit comunicatului de

⁷ Consiliul European, *Răspunsul UE la invadarea Ucrainei de către Rusia*, disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-response-ukraine-invasion/eu-solidarity-ukraine/>, accesat în 29.03.2022;

⁸ Comitetul Economic și Social European, *op.cit*

presă al Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)⁹ din data de 24 martie 2022, războiul din Ucraina a condus la strămutarea a peste jumătate din populația de copii a țării. Astfel, peste 4,3 milioane de copii au fost strămutați, din care 1,8 milioane de copii au intrat în țările vecine ca refugiați. De asemenea, ca răspuns la situația de urgență din Ucraina¹⁰, UNICEF și UNHCR, în parteneriat cu guvernele și cu organizațiile societății civile, au creat șase centre umanitare denumite „Punctele Albastre” (Blue Dots) pentru copii și femei. Aceste centre s-au înființat în Republica Cehă, Ungaria, Republica Moldova, Polonia, România și Slovacia și au rolul de a oferi servicii de protecție pentru copii, familii și alte persoane cu nevoi specifice.

4. Măsuri de sprijin pentru Ucraina la nivel național

Înainte de a descrie măsurile de sprijin pentru Ucraina la nivel național, precizez faptul că, pentru evitarea unor eventuale confuzii legate de terminologie, în concordanță cu normele europene, sintagma „cetățenii ucraineni” vizează atât cetățenii ucraineni și membrii familiilor acestora, cetățenii altor țări decât Ucraina și apatrizii care beneficiază de protecție internațională în Ucraina (de exemplu refugiați și beneficiari ai protecției subsidiare) și membrii familiilor acestora, cât și cetățenii altor țări decât Ucraina care dețin un permis de ședere permanentă și care nu se pot întoarce în țara lor de origine în condiții sigure și stabile.

La nivel general s-a remarcat o reacție rapidă a statului, agențiilor ONU, entităților din mediul privat, voluntarilor și a organizațiilor neguvernamentale naționale și internaționale pentru sprijinirea cetățenilor ucraineni, în sensul oferirii asistenței de urgență: asigurarea de transporturi umanitare, adăpost de urgență, apă, alimente, asistență medicală de bază, transport etc.

Așa cum am precizat în paginile anterioare, din cauza agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei, milioane de persoane își caută refugiul în UE și în țările învecinate. Încă din primele zile de la izbucnirea conflictelor militare, a fost remarcat și apreciat la nivel național și internațional, modul în care societatea civilă română a răspuns prompt nevoilor cetățenilor ucraineni. Multe persoane s-au implicat voluntar, fie pentru sprijinirea autorităților statului, a entităților din mediul privat, a organizațiilor neguvernamentale naționale și internaționale, fie din proprie inițiativă, prin oferirea adăpostului, asigurarea transportului de la punctele de frontieră către rude din România sau alte noduri de transport, donații, servicii de traducere etc.¹¹ Modul în care oamenii de rând s-au mobilizat în a oferi sprijin cetățenilor ucraineni și aceste acțiuni denotă empatie, spirit civic, interes pentru o lume în armonie, pace și siguranță, și de ce nu, poate că a reprezentat imboldul de care statul român avea nevoie pentru identificarea unor soluții reale, practice, cum ar fi crearea unei platforme precum dopomoha.ro.

În contextul Directivei 2001/55/CE a Consiliului din 21 iulie 2001 privind standardele minime privind acordarea protecției temporare cetățenilor ucraineni, și dat fiind aflulul foarte mare¹² de persoane sosite în România, anumite acte normative din România s-au modificat. Astfel, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 20 din 7 martie 2022 privind modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri de sprijin și asistență umanitară, Guvernul a aprobat noi măsuri de protecție și incluziune pe termen mediu și lung pentru refugiații ucraineni care aleg să locuiască în România¹³, după cum urmează:

⁹ Fondul Națiunilor Unite pentru Copii: <https://www.unicef.org/romania/ro/comunicate-de-pres%C4%83/peste-jum%C4%83tate-dintre-copiii-ucraineni-str%C4%83muta%C8%9Bi-dup%C4%83-o-lun%C4%83-de-r%C4%83zboi>.

¹⁰ Agenția ONU pentru Refugiați <https://www.unhcr.org/ro/14499-unhcr-avertizeaza-cu-privire-la-nevoile-in-crestere-in-ucraina-si-in-tarile-vecine-si-solicita-incetarea-ostilitatilor.html>;

¹¹ Europa Liberă: <https://romania.europalibera.org/a/solicari-cu-ucraina/31723044.html>;

¹² Poliția de Frontieră Română Traficul la frontieră în data de 03 aprilie 2022 - Politiia de Frontiera;

¹³ Guvernul României: <https://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/informatie-de-presa-privind-acte-normative-aprobrate-in-edinta-guvernului-romaniei-din-7-martie-2022>.

- asigurarea fluxului la frontieră prin acoperirea necesarului de personal până la încetarea situației, dar nu mai mult de 3 ani;
- extinderea posibilității plății drepturilor de hrană și pentru situația în care cetățenii străini sau apatrizii sunt găzduiți de persoane fizice;
- acordarea dreptului la educație;
- acordarea de subvenții pentru cazare pentru refugiații cazați în spațiile unităților de învățământ preuniversitar de stat și private și instituțiilor de învățământ universitar de stat și private;
- constituirea Grupului Operativ pentru Copiii neînsoțiți (cu vârsta sub 18 ani) pentru protecția copiilor ucraineni care vin în România, neînsoțiți;
- acordarea protecției persoanelor cu dizabilități;
- oferirea asistenței medicale în mod gratuit și tratament corespunzător pentru situații de urgență;
- încadrarea cetățenilor ucraineni pe piața muncii din România;
- modificarea Legii nr. 273/2006 privind finanțele locale în sensul organizării campaniei de donare sub gestiunea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;
- instituirea unui regim fiscal special în cazul bunurilor și serviciilor acordate gratuit în scop umanitar de către persoane impozabile, UNICEF și alte organizații internaționale.

Guvernul a publicat și o broșură care sintetizează drepturile cetățenilor Ucraineni pe teritoriul României.¹⁴

Față de modificările aduse de OUG nr. 20/2022, din perspectiva aflului de cetățeni ucraineni în România, Poliția de Frontieră Română a publicat pe pagina de internet¹⁵ o serie de informații privind activitatea sa, iar în acest sens, se evidențiază:

- analizele statistice zilnice privind numărul de persoane care a intrat în România¹⁶;
- luarea măsurilor de fluidizare a traficului la granița cu Ungaria;
- deschiderea din data de 26.02.2022 a punctului de Trecere a Frontierei Rădăuți-Prut cu program permanent de 24 de ore, față de intervalul orar 08-20, măsura fiind agreată de comun acord cu autoritățile de frontieră din Republica Moldova;
- operaționalizarea unui centru telefonic integrat unde polițiștii de frontieră români, vorbitori de limbă ucraineană, se alătură dispecerilor care preiau apelurile telefonice, non-stop;
- obținerea sprijinului Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, FRONTEX pentru extinderea Operațiunii Comune Terra 2022 și la frontiera cu Ucraina de detașare a peste 150 de polițiști de frontieră care să desfășoare misiuni de supraveghere și control la frontiera cu Ucraina și Republica Moldova, fiind puse la dispoziție autovehicule de patrulare și tehnică pentru supraveghere aeriană.

Inspectoratul General pentru Imigrări a publicat pe pagina sa de internet¹⁷ mai multe informații menite să sprijine cetățenii ucraineni:

- autoritatea a pus la dispoziția cetățenilor ucraineni traducători de limbă maternă și a publicat o informare disponibilă atât în română, cât și în ucraineană;

¹⁴ Guvernul României: https://www.gov.ro/fisiere/impreuna_ajutam_mai_mult/Brosura-A5-ROU.pdf;

¹⁵ Poliția de Frontieră Română: https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/n-stiri-si-evenimente-1/?page_no=1;

¹⁶ Poliția de Frontieră Română: <https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/i-informare-privind-trafficul-la-frontiera-cu-ucraina-28204.html>;

¹⁷ Inspectoratul General pentru Imigrări: <https://igi.mai.gov.ro/category/comunicate-de-presa/>;

- toți cetățenii ucraineni intrați legal pe teritoriul României care nu solicită o formă de protecție pot fi încadrați în muncă fără aviz de angajare și pot solicita prelungirea dreptului de ședere în scop de muncă, fără obligativitatea obținerii unei vize de lungă ședere, reglementare intrată în vigoare în data de 18 martie 2022;
- stabilirea unor condiții de asigurare a protecției temporare, modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor, conform Hotărârii de Guvern nr. 367/2022.

În concordanță cu O.U.G nr. 20/2022, Agencia Națională pentru Ocuparea forței de Muncă a publicat pe pagina sa de internet¹⁸ *Procedura de încadrare în muncă a cetățenilor ucraineni care provin din zona de conflict armat din Ucraina*, fiind disponibil modelul de „Declarație pe propria răspundere privind îndeplinirea condițiilor de calificare profesională și experiență în activitate” necesar ocupării locului de muncă. ANOFM actualizează frecvent situația încadrării pe piața muncii a cetățenilor ucraineni, iar cei mai mulți cetățeni ucraineni refugiați au fost înregistrați în județele: Suceava, Bistrița-Năsăud, Arad, Timiș, Satu-Mare¹⁹.

Din necesitatea de a veni în sprijinul cetățenilor ucraineni și de a fi centralizate toate informațiile relevante pentru a căuta protecție în România, a fost creată platforma dopomoha.ro de către Code for Romania²⁰ în parteneriat cu Departamentul pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, Agenția ONU pentru Refugiați, Organizația Internațională pentru Migrație, Consiliul Național Român pentru Refugiați. Prin intermediul acestei platforme, cetățenii ucraineni pot găsi informații ca: accesul în România, deplasarea între țări, situația la granițe, protecția temporară, solicitarea azilului, șederea în România etc.

În privința campaniilor umanitare de strângere de donații (fonduri, apă, hrană, alimente, îmbrăcăminte etc.) derulate în România, precizez că acestea au fost extrem de numeroase și am ales să fac trimitere la câteva dintre acestea, desigur, fără a desconsidera munca și eforturile depuse de alte entități: Biblioteca Națională a României și Muzeul Ororilor Comunismului în România, Digi 24 în parteneriat cu UNICEF România, Fundația Ringier România și ziarul Libertatea, Organizația Salvați Copiii (Parteneri Media PRO TV, Prima TV, Europa FM și Discovery România), UNICEF România, Fundația Regală Margareta a României, Poșta Română, Biserica Ortodoxă Română, Concertul umanitar „We are one”, Academia de Studii Economice din București etc.

5. Rezultatul studiului realizat

În susținerea informațiilor analizate și a ipotezelor lucrării, am realizat un studiu pe baza căruia să stabilesc un diagnostic al managementului măsurilor de protecție pentru cetățenii din Ucraina, în contextul geopolitic actual. Studiul este sub forma unui chestionar (în Anexa nr.1), cuprinde 33 de întrebări, unele dintre ele fiind deschise, altele sub formă de grilă (cu un singur răspuns sau mai multe variante de răspuns), având scala de evaluare Likert, în 5 puncte sau întrebări închise.

Chestionarul a fost elaborat și partajat online folosind Google Form, fiind distribuit în perioada 21.03.2022-01.04.2022, atât direct către persoane cunoscute, cât și folosind rețele sociale. Chestionarul cuprinde mai multe secțiuni și am obținut 60 de răspunsuri, iar rezultatul pe scurt al analizei răspunsurilor la chestionar este următorul:

- informații despre respondenți: întrebările de la 1 la 4

Toți respondenții au dorit să participe la chestionar, 65% din respondenți sunt femei și 35% sunt bărbați. Din cei 60 de respondenți, 38 sunt angajați (63,30%), 9 au statutul de student și de angajat (15%), 5 sunt liber profesioniști (8,3%), aceeași pondere o reprezintă antreprenorii, 3 (5%) sunt

¹⁸ Ministerul Muncii și Solidarității Sociale https://www.anofm.ro/upload2/ANOFM/19994/ORDIN_301_09-03-2022_-_PROCEDURA_09-03-2022.pdf

¹⁹ Ministerul Muncii și Solidarității Sociale <https://www.anofm.ro/?idpostare=20238>;

²⁰ Dopomoha <https://dopomoha.ro/ro>

studenți și niciunul nu este șomer, pensionar sau și pensionar și angajat. Peste 93,3% din respondenți provin din mediul urban, 89% au vârsta între 27-45 ani, 13,3% au până în 26 ani, 15% au vârsta cuprinsă între 46-55 ani, iar o singură persoană are vârsta peste 55 ani.

- percepția privind subiectul tratat și sursele de informare ale respondenților: întrebările de la 5 la 8 au aceeași scală de măsurare, 5 dezacord puternic, 4 dezacord, 3 indiferent, 2 acord, 1 acord puternic.

Răspunsurile primite la întrebările 5 și 6 sunt similare, în sensul în care, în proporție de peste 51%, subiectul lucrării este familiar și important pentru respondenți, 21,7% dintre aceștia au optat pentru varianta indiferent atât din perspectiva importanței, cât și a deținerii informațiilor despre subiect, în timp ce 11,7% din respondenți, prin exprimarea acordul puternic, confirmă importanța și faptul că subiectul le este cunoscut. În proporție de peste 10%, respondenții sunt în dezacord sau dezacord puternic față de cele 2 întrebări.

La întrebarea nr. 7, în proporție de 86,6% , respondenții consideră că subiectul este actual, 8,3% au ales indiferent și 5% sunt în dezacord și dezacord puternic.

La întrebarea deschisă nr. 8, 10 respondenți nu au formulat niciun răspuns, 1 respondent a declarat că nu știe despre ce este vorba, 8 consideră că nu este important, fie pentru că este prea devreme să se pronunțe, fie pentru că nu îi afectează sau pentru că nu sunt implicați, fie pentru că sunt prezentate știri false, 39 de respondenți au subliniat importanța subiectului din următoarele considerente: destabilizează și dezbină poporul ucrainean, subiectul este nou, actual, afectează drepturile și libertățile fundamentale ale omului, afectează economia, implică unitate europeană, solidaritate și securitate internațională, evenimentul se poate duplica în alte țări, va afecta populația României, unii se tem pentru propria viață sau a familiei, pentru ca este un aspect al vieții sociale pe care nu societatea românească nu l-a experimentat încă, poate arăta și capacitatea României de a se mobiliza în termen scurt pentru a sprijini anumite categorii de persoane. Unii respondenți au criticat faptul că aceleași măsuri de protecție ar trebui luate și pentru cetățenii români, nu numai pentru cetățenii ucraineni și faptul că ni se testează reziliența ca țară membră U.E., nefiind precizat în ce sens.

În privința întrebării nr. 9, în proporție de peste 33%, a reieșit că respondenții urmăresc subiectul săptămânal, în timp ce peste 25% urmăresc subiectul, fie zilnic, fie de 2-3 ori pe săptămână. 13,3% dintre respondenți nu urmăresc subiectul și niciunul nu îl urmărește de mai multe ori pe zi.

Referitor la întrebarea nr. 10, sursele de informare preferate de români sunt cele din mediul online (85%) și televiziune (50%), presa scrisă este urmărită de 10%. din respondenți.

Rațiunea alegerii surselor de informare este variată. Unii dintre respondenți aleg sursa de informare în mod aleatoriu, pentru alții subiectul nu este de interes, în cazul unora, alegerea constă prin consultarea mai multor surse (2-3), prin analiza pro și contra a surselor urmărite, prin filtrul personal și setul de valori morale, din surse ale instituțiilor (interne cât și internaționale), dacă sursa prezintă informații actualizate sau anumite atribute: notorietate, seriozitate, credibilitate, obiectivism, accesibilitate.

Referitor la întrebarea nr. 12, răspunsurile sunt foarte diverse, în funcție de tipul de sursă de informare: televiziune (ProTV Digi 24, Antena 3, BBC, CNN, TVR1, Kanal D), internet (Ziarul financiar, Ziar online (CNN, REUTERS), Forbes, stiripesurse, g4media,. Politico.eu, Aleph news, Hotnews, aljazeera.com, Youtube.com, BBC, Biziday, Mediafax, rețele de socializare - Facebook, Tik-tok), radio (Europa FM/Digi FM), site uri oficiale ale instituțiilor de stat, fără a fi precizate.

- impactul pe care l-a generat contextul geopolitic actual și reacțiile statului și ale societății privind aflulul de cetățeni ucraineni în România: întrebările de la 13 la 27

Din analiza răspunsurilor la aceste întrebări, a reieșit că peste 61% din respondenți sunt de acord cu privire la impactul pe care contextul geopolitic actual îl are asupra întregii societăți (economie, piața muncii, securitate), iar peste 23% au ales că își exprimă acordul puternic în acest

sens. Este interesant faptul că, la această întrebare și la întrebarea nr. 20, nu există niciun dezacord, ceea ce se poate interpreta că oamenii identifică implicațiile conflictelor militare, fiind în același timp important ca mediul privat, voluntarii și ONG-urile să se implice pentru sprijinirea cetățenilor ucraineni. *Practic, din răspunsurile la întrebările nr. 8 și nr. 14, ipoteza Q1: Situația geopolitică actuală implică acțiuni de protecție pentru cetățenii ucraineni își găsește confirmarea chiar prin prisma răspunsurilor oferite de respondenți.*

Ipoteza Q2: Ce impact are contextul geopolitic actual asupra întregii societăți? este de asemenea demonstrată, respondenții fiind în acord cu privire la faptul că întreaga societate este impactată de contextul geopolitic actual, fiind în concordanță și cu afirmațiile Comitetului Economic și Social European.

La întrebarea nr. 15, am observat o dispersie a răspunsurilor, 48,3% din respondenți fiind de acord că statul român s-a implicat de îndată în acțiunile de protecție pentru cetățenii ucraineni, 20% își exprimă *acordul puternic*, iar 13,3% au ales varianta de răspuns *indiferent*, în aceeași măsură cu *dezacordul*.

Din răspunsurile la întrebarea nr. 16 a reieșit faptul că mediul privat, voluntarii și ONG-urile s-au mobilizat mai rapid față de statul român în privința măsurilor de protecție adecvate pentru cetățenii ucraineni, 61,7% exprimându-și *acordul puternic*, 30% *acordul*, înregistrându-se un singur *dezacord*.

În cazul întrebării nr. 17, respondenții, în proporție de 46,7% sunt de acord că statul român ia măsurile de protecție adecvate pentru cetățenii ucraineni, însă 28,3% au ales varianta *indiferent*, cu mult față de cei 11,7% pentru care *acordul* este *puternic*.

Referitor la întrebarea nr. 18, am observat că este una dintre puținele întrebări ale căror răspunsuri se află într-o proporție echilibrată. Astfel, 28,3% din respondenți sunt de acord că statul român se coordonează în timp real cu mediul privat, voluntarii și ONG-urile, dar, în aceeași măsură, unii își exprimă *dezacordul* sau au bifat *răspunsul indiferent*. La această întrebare, procentajul privind *dezacordul puternic* este peste valoarea *acordului puternic*, 8,3% față de 6,7%. *Aceste răspunsuri denotă că este nevoie de o mai bună coordonare a statului cu mediul privat, voluntarii și ONG-urile, astfel, ipoteza Q3: Statul român se coordonează în timp real cu mediul privat, voluntarii și ONG-urile în privința măsurilor de protecție pentru ucraineni este infirmată, situație în care statul român va trebui să identifice strategiile optime de management privind măsurile de protecție pentru cetățenii ucraineni.*

La întrebarea nr. 19, $\frac{1}{3}$ din respondenți consideră că statul român are resurse suficiente ca să acorde măsurile necesare de sprijin cetățenilor ucraineni, în timp ce peste 45% (cumulat) au ales *indiferent* și *dezacord*. Practic, atât la întrebarea nr. 18, cât și la întrebarea nr. 19, balanța înclină mai mult în defavoarea susținerii afirmațiilor, ceea ce ar putea indica necesitatea observării aspectelor negative și găsirii unor soluții menite să îmbunătățească situația și să schimbe percepția cetățenilor.

La întrebarea nr. 20, răspunsul este majoritar, contribuția mediului privat, a voluntarilor și ONG-urilor în sprijinirea cetățenilor ucraineni fiind recunoscută de către respondenți. Peste 51% sunt în *acord puternic*, peste 41% în *acord*, 6,6% (cumulat), în *dezacord* sau *indiferent*. Din perspectiva a peste 68% (cumulat *acord* cu *acord puternic*) din respondenți, România și-a adaptat politicile de protecție pentru cetățenii ucraineni, iar pentru diferența de 32% (cumulat *indiferent*, *dezacord*, *dezacord puternic*), respondenții consideră *opusul*.

Întrebările nr. 22 și nr. 23 au variante multiple de răspuns, iar în cazul întrebării nr. 22, respondenții (peste 61,7%) consideră că responsabilitatea revine tuturor. Astfel, ***ipoteza Q4: Cine este responsabil de luarea și aplicarea măsurilor de protecție pentru cetățenii din Ucraina în contextul geopolitic actual? este confirmată, subiectul fiind foarte clar din acest punct de vedere.***

Privitor la întrebarea nr. 24, 43,3% din respondenți sunt de părere că fenomenul de globalizare este cel mai important factor al societății, urmat de situațiile neprevăzute (33%). Pentru 13,3% inflația reprezintă un factor important, la fel cum, potrivit unui sondaj din Germania,

cetățenii nemți se tem de inflație mai mult decât de război²¹. În privința **ipotezei Q5: Managementul măsurilor de protecție pentru cetățenii din Ucraina în contextul geopolitic actual este unul adecvat?**, aceasta poate fi corelată cu ipoteza Q3. Deși s-au identificat măsurile de protecție luate în sprijinul cetățenilor ucraineni, totuși, coordonarea statului cu mediul privat, voluntarii și ONG-urile necesită îmbunătățiri, fapt ce conduce la ideea că managementul măsurilor de protecție pentru cetățenii din Ucraina în contextul geopolitic actual este adecvat, însă depinde într-o mare măsură de mijloacele legale, resursele și gradul de implicare a fiecărui stat, de pregătirea și timpii de reacție adaptate fiecărei situații de criză, indiferent de natura sa (pandemie, război etc).

Prin prisma răspunsurilor la întrebarea nr. 27, în topul regiunilor din România alese de cetățenii ucraineni pentru a se stabili, Muntenia se clasează pe primul loc, fiind urmată de Moldova, Maramureș, Bucovina și Transilvania. Pe ultimul loc se situează Crișana și Oltenia.

- întrebările de la 28 la 32 fac trimitere la voluntariat.

Cu toate că s-au organizat zeci de campanii umanitare pentru susținerea cetățenilor ucraineni, și pe care unii dintre respondenți le cunosc, 8 respondenți nu cunosc nicio campanie umanitară, 1 respondent este declarat nemulțumit de astfel de întrebări, iar ceilalți au specificat implicarea ONG-urilor, campaniile umanitare desfășurate de UNICEF, Crucea Rosie, concertul We are one, Asociația Magic, posturi radio și tv, supermarket-uri, dopomoha, bănci etc. Raportat la răspunsurile de la întrebarea nr. 28, în opinia mea, răspunsurile primite sunt surprinzătoare, în sensul în care: peste 51% din respondenți nu au contribuit financiar la susținerea acțiunilor umanitare, peste 85% din respondenți nu s-au implicat în acțiuni de voluntariat și tot peste 51% nici nu ar dori să facă voluntariat și nici nu cunosc modalitatea prin care pot face voluntariat, deși aceiași respondenți au enumerat, la întrebarea anterioară, mai multe dintre campaniile umanitare care au fost organizate.

- întrebarea nr. 33 este deschisă și contribuie la identificarea celor mai bune strategii pentru adaptarea României la situațiile neprevăzute.

Astfel, în cazul **ipotezei Q6: Care este cea mai bună strategie pentru adaptarea României la situațiile neprevăzute**, în sensul în care este imposibil să se precizeze o strategie anume, printre strategiile menționate de respondenți se numără: combaterea corupției, luarea măsurilor globale și pe termen lung bazate pe analize de risc, implementarea unor politici de securitate și sociale mai bune, investiții în armată, sănătate, cercetare-dezvoltare, educație, buna coordonare între autorități, adaptarea măsurilor la situația din România (nu conform celor dispuse de U.E.), menținerea statului de drept, schimbarea clasei politice, modernizarea și evoluția întregii societăți, informare corectă și în timp real a cetățenilor (pentru a se evita dezinformarea), mobilizarea unui fond de resurse bănești cu disponibilitate imediată în astfel de situații, România să se pregătească pentru astfel de situații prin exerciții de antrenare (simulare), stabilitatea politică, aplicarea unitară a legii și implicarea experților în elaborarea legislației etc.

6. Concluzii

Managementul măsurilor de protecție pentru cetățenii ucraineni reprezintă un subiect actual și cu o însemnătate aparte din cauza implicațiilor contextului geopolitic actual. Având în vedere complexitatea, precum și faptul că nu am identificat statistici curente în sensul celei pregătite de mine, pe viitor, tema lucrării ar putea face obiectul altor cercetări mai ample, fie în sensul de a o completa, eventual prin utilizarea unui eșantion mai mare de respondenți, fie printr-o abordare cu totul diferită față de aceasta.

²¹ Euractiv, Germans more afraid of inflation than war in Ukraine, disponibil: https://www.euractiv.com/section/politics/short_news/germans-more-afraid-of-inflation-than-war-in-ukraine/, accesat în 02.04.2022.

Instrumentele legale, resursele și implicarea factorilor decidenți sunt atribute esențiale pentru un management calitativ. Strategiile de adaptare la situațiile neprevăzute în cazul unor conflicte militare conferă o imagine de ansamblu a managementului măsurilor de protecție pentru cetățenii ucraineni; raportat la informațiile sintetizate și la rezultatul studiului realizat, consider că România va fi nevoită să aplice mai multe strategii de adaptare la situații neprevăzute, precum cele tratate prin intermediul prezentei lucrări, prin structurarea acestora pe mai multe axe (politică, legislativă, economică, socială, de securitate și siguranță națională).

Bibliografie

1. Agenția ONU pentru Refugiați <https://www.unhcr.org/ro/14499-unhcr-avertizeaza-cu-privire-la-nevoile-in-crestere-in-ucraina-si-in-tarile-vecine-si-solicita-incetarea-ostilitatilor.html>.
2. Comitetul Economic și Social European: <https://www.eesc.europa.eu/fr/documents/resolution/la-guerre-en-ukraine-et-ses-consequences-economiques-sociales-et-environnementales>.
3. Consiliul European: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-response-ukraine-invasion/>;
<https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-response-ukraine-invasion/eu-solidarity-ukraine/>.
4. Dopomoha <https://dopomoha.ro/ro>.
5. Euractiv https://www.euractiv.com/section/politics/short_news/germans-more-afraid-of-inflation-than-war-in-ukraine/.
6. Europa Liberă: <https://romania.europalibera.org/a/solicari-cu-ucraina/31723044.html>.
7. Fondul Națiunile Unite pentru Copii: <https://www.unicef.org/romania/ro/comunicate-de-pres%C4%83/peste-jum%C4%83tate-dintre-copiii-ucraineni-str%C4%83muta%C8%9Bi-dup%C4%83-o-lun%C4%83-de-r%C4%83zboi>.
8. Guvernul României: <https://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/informatie-de-presa-privind-acte-normative-aprobate-in-edinta-guvernului-romaniei-din-7-martie-2022>;
https://www.gov.ro/fisiere/impreuna_ajutam_mai_mult/Brosura-A5-ROU.pdf.
9. Hot.News.ro: <https://www.hotnews.ro/stiri-meetyourmep-25456834-unda-soc-razboiului-din-ucraina-despre-care-nu-vorbit-pana-acum-document-oficial-european-arata-perspectiva-sumbra.html>
10. Inspectoratul General pentru Imigrări: <https://igi.mai.gov.ro/category/comunicate-de-presa/>.
11. Ministerul Muncii și Solidarității Sociale <https://www.anofm.ro>
https://www.anofm.ro/upload2/ANOFM/19994/ORDIN_301_09-03-2022_-_PROCEDURA_09-03-2022.pdf.
12. ProTV: <https://stirileprotv.ro/romania-te-iubesc/a-fost-nevoie-de-un-razboi-la-granite-pentru-ca-politicienii-sa-realizeze-nevoia-investitiilor-la-marea-neagra.html>;
https://stirileprotv.ro/stiri/international/amenintata-de-rusia-nato-isi-intareste-puternic-flancul-estic-pest-300-000-de-militari-ai-aliantei-sunt-in-alerta-maxima.html?utm_source=youtube_stirile_protiv&utm_medium=description&utm_campaign=stirileprotv.
13. Poliția de Frontieră Română
14. Traficul la frontieră în data de 03 aprilie 2022 - Politia de Frontiera;
https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/n-stiri-si-evenimente-1/?page_no=1;
<https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/i-informare-privind-traficul-la-frontiera-cu-ucraina-28204.html>.